

Quan un granet d'arròs mata la gana

El nacionalisme valencià compta els dies que falten per al 20 de novembre del 2011, una data que brillarà als seus annals per sempre més. Perquè les eleccions espanyoles ja no són un tràmit feixuc, sinó una festa: és la primera ocasió després del franquisme en què el Bloc –l'antiga Unitat del Poble Valencià– té coll avall d'obtenir representació al Congrés dels Diputats.

Joan Baldoví i Roda, regidor i ex-alcalde de Sueca (Ribera Baixa), és conscient que, si no hi ha cap daltabaix, a partir del desembre viurà a Madrid la meitat de la setmana. Guanyador d'una votació interna en què va imposar-se a l'ex-president d'Escola Valenciana i independent Diego Gómez, Baldoví és el cap de llista per València de la coalició Compromís.

El seu nom anirà lligat al del castellonenc Vicent Marco Miranda (1880-1946), el darrer polític nacionalista valencià que sovintejà la Carrera de San Jerónimo. Blasquista als inicis, va passar de treballar com a redactor de *Pueblo* a esdevenir regidor i diputat, per aquest ordre. Va liderar el grup republicà de l'Ajuntament de València fins a l'arribada de la dictadura de Primo de Rivera, i, en acabar-se, el 1931, fins i tot fou nomenat alcalde transitori del cap i casal. L'any 1933 va aconseguir un escó a Madrid amb el Partit d'Unió Republicana Autonomista (PURA), integrat en la Confederació Espanyola de Dretes Autònomes (CEDA), una subsumpció que no veia amb bons ulls i que va motivar-ne l'eixida del PURA. Les diferències amb Sifrido Blasco, fill de Vicente Blasco Ibáñez, ja eren insalvables.

El 1934 Marco Miranda cofundà amb Juli Just l'escissió Esquerra Valenciana (EV), una formació que criticà sense embuts al president Alejandro Lerroix i la CEDA. A les eleccions del febrer del 1936, EV es presentà de bracet del Front Popular i Marco Miranda va retornar al Congrés espanyol. En aquest cas, però, va optar per adscriure's al grup

Si no hi ha cap daltabaix, la coalició Compromís obtindrà un diputat als comicis del 20N. El nacionalisme valencià retornaria a l'hemicicle espanyol 75 anys després d'haver-hi anat Vicent Marco Miranda, que un cop a la cambra va agrupar-se amb ERC. En aquest cas, en canvi, els socis seran ecosocialistes.

d'Esquerra Catalana, en què es destacava Esquerra Republicana de Catalunya. Com a conseqüència de la guerra civil, l'estiu d'aquell any mira d'anar a l'exili, però no se'n surt. Els darrers anys de la seua vida, els passà amagat a un xalet de València propietat de l'advocat Rafael Talón, on escrigué les seues memòries, publicades dècades més tard.

Que el 2011 un altre nacionalista valencià pugua obtenir representació al Congrés no deixa de ser simbòlic: fa 75 anys que hi anà Marco Miranda, en fa 80 de la seua elecció circumstancial com a alcalde de València i se'n compleixen 65 de la mort. Xifres molt redones que ara poden tancar un cercle.

Dos de cada tres. Per a cantar victòria, la coalició Compromís –conformada pel Bloc, Iniciativa i Esquerra Ecologista– en té prou de fidelitzar dos de cada

Aitana Mas per Alacant, Joan Baldoví per València

tres vots dels aconseguits a la circumscricció de València a les eleccions autonòmiques del propassat 22 de maig, quan en va captar 119.797. Si n'aplega 80.000, el primer escó el tindrà garantit. Per a anotar-ne un altre, això sí, caldria fins i tot millorar sensiblement el resultat d'ara fa cinc mesos i escaig, cosa improbable si atenem el tarannà propi de les eleccions estatals, sempre poc amables amb els nacionalistes valencians. La derrota socialista –més que previsible– i el descens de bona part dels votants duals –Compromís a les eleccions valencianes i PSOE a les espanyoles– permeten d'intuir que, en aquest cas, no hi haurà una fuga massiva de paperetes.

Si la coalició arribara a guanyar un segon escó per València, seria per a Cristina Domingo, ex-regidora d'Iniciativa a Paterna (Horta) i referent en el món verd perquè havia estat dirigent

cia –al centre– i Roger Mira per Castelló encapçalen les llistes de Compromís al Congrés espanyol.

d'Acció Ecologista Agró. Tal com va passar al Bloc, el consell nacional d'Iniciativa del Poble Valencià va capgirar com un mitjà els plans dels portaveus parlamentaris: si Enric Morera havia ofert el número u a Diego Gómez, Mònica Oltra reservava el dos a Isaura Navarro, diputada d'Esquerra Unida per València entre els anys 2004 i 2008, la feina de la qual encara és recordada. Ni Gómez ni Navarro no tenen cap carnet, però el fet que el màxim òrgan entre congressos del Bloc es decantara per un home de partit com Baldoví –tot aprofitant el moment dolç que travessa el nacionalisme– en detriment de la projecció pública que aportava Gómez, va tenir un efecte contagi a Iniciativa.

Multiplicar per dos. A Alacant, on les possibilitats d'èxit en aquests comicis són minses, serà Iniciativa qui encapça-

larà la llista. Un repartiment de posicions calcat al de les eleccions valencianes i que ara ha encimbellat la crevillentina Aitana Mas. Mentre a València n'hi ha prou de mantenir dos vots de cada tres, a la demarcació més meridional del país l'única via d'anar a Madrid és estirar els 37.000 del maig, com si foren el pa i els peixos, fins vora 60.000.

Un miracle de dimensions homologables al que caldria perquè Roger Mira, l'aspirant del Bloc a esdevenir diputat per Castelló, aconseguira el seu rept. Des del 1977, que els cinc escons que escull aquesta circumscripció se'ls reparteixen –tres a dos– les dues formacions espanyoles majoritàries. Tan sols a la legislatura constituent n'hi van cabre tres: José Miguel Ortí Bordàs, amb el 12,5% dels vots, s'hi va fer un forat. Compromís, el 22 de maig, amb prou feines si va fregar-hi el 7%.

Quin discurs? El *modus operandi* de l'aterratge de Compromís a Madrid no distarà gaire del que van practicar als comicis valencians. Allò que funciona, no cal tocar-ho; si de cas, afegir-hi retocs.

Un d'obligat serà d'encabir ara les propostes d'Equo, la formació que es presenta el 20N a tot l'estat espanyol i que al País Valencià representa Compromís. A la papereta no sols hi haurà el nom de sengles coalicions, sinó que també s'especificaran els tres partits que integren la coalició estrictament valenciana, que és Compromís. L'acord amb Equo, que ha suscitat recels al Bloc per l'aigualliment cada cop major de la marca pròpia –la que hi aporta més vots–, implica també que el diputat o diputats que obtindria l'entesa multipartida s'immergiren al grup parlamentari d'Equo –plataforma liderada per Juan López de Uralde, ex-director de Greenpeace Espanya que es presenta per Madrid–, conjuntament amb els que hi puga aportar ICV.

Precisament, la política d'aliances a l'àmbit valencià i estatal del Bloc s'allunya clarament de la practicada els darrers quinze anys pels nacionalistes valencians, que encara tenen CiU com a soci preferent. N'és una bona prova la línia ideològica defensada amb Iniciativa a la recerca dels escons del Congrés, centrada a demanar el vot a "qui s'ha quedat sense, al Parlament espanyol". Un dels eixos del discurs és la reivindicació d'una "veu pròpia" a Madrid, on hi ha 33 diputats valencians "sords i muts". Com a exemple, Compromís explica que quatre de cada deu no han fet més d'una pregunta a la cambra baixa.

La coalició traurà novament la paleta de colors al carrer per a seduir els ciutadans amb la barreja del "taronja valencianista" amb "el roig de les idees i valors de l'esquerra" i "el verd d'un territori que és la nostra mare". I, és clar, el combat contra la desocupació serà un eix important del seu argumentari, competint amb Esquerra Unida –a qui les enquestes també atorguen una representació que ara no té– pels socialistes menys fidels.

Un dels 350 diputats del proper Congrés pot ser del Bloc. Joan Baldoví, veí de Joan Fuster, pot ser un simple granet d'arròs a Madrid, però un granet tan anhelat per milers de valencians que mata la gana acumulada durant 75 anys.

Victor Maceda